

Sygn. akt : VU 35/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku H. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania H. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 12 grudnia 2012 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 12 grudnia 2012 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy H. Ś. prawo do emerytury od dnia 03 grudnia 2012 roku,

II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Sygn. akt VU 35/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 grudnia 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy H. Ś. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony udowodnił jedynie 3 lata, 8 miesięcy i 13 dni okresów pracy w warunkach szczególnych (tj. od 1 sierpnia 1969r. do 31 marca 1975r.) wobec wymaganych 15 lat.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia :

- od 12 maja 1976r. do 24 maja 1996r. i od 28 czerwca 1996r. do 19 października 1996r. w Przedsiębiorstwie (...) gdyż wnioskodawca nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Zaś z przedłożonych innych dokumentów nie wynika by w tych okresach praca była wykonywana w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca H. Ś. domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu wniósł o zaliczenie mu do stażu pracy w warunkach szczególnych następujących okresów zatrudnienia: od 12 maja 1976r. do 24 maja 1996r. i od 28 czerwca 1996r. do 19 października 1996r.

w Przedsiębiorstwie (...) . Wskazał, że w tych okresach wykonywał prace polegające na remontach w kanałach remontowych pojazdów samochodowych.

W odpowiedzi na odwołanie, ZUS Oddział w L.wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. Ś.urodził się w dniu (...)

Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 29 lat i 2 miesiące okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE. Nie pracuje od 1 grudnia 2012r.

W dniu 3 grudnia 2012r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Dowody: akta ZUS wnioskodawcy:

- t. II: wniosek k.1, rozwiązanie umowy o pracę k. 5, świadectwo pracy k.15-17,

wyjaśnienia wnioskodawcy ....

Był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) zs w L. Oddział L.:

- od 12 maja 1976r. do 30 września 1993r. (w tym okres oddelegowania do pracy w NRD od 1 czerwca 1986r. do 27 września 1987r.) - na stanowisku mechanika napraw samochodów, monter samochodu, mechanik dyżurnego,

- od 1 października 1993r. do 19 października 1996r. na stanowisku kontrolera technicznego.

Dowody: akta ZUS wnioskodawcy:

- t. II: umowa o pracę k.6, , kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej k.23-29

- t. I: kserokopie akt osobowych k.38-42, kserokopie legitymacji ubezpieczeniowej k. 43-50

- akta kap. początkowego: kserokopia zaświadczenia z 23.01.2001r. k.8, Rp-7 k.10-11.

Wnioskodawca pracował w znajdującej się na terenie L. bazie transportowej w należącym do niej warsztacie samochodowym. Baza ta dysponowała 40-50 samochodami ciężarowymi. Do ich obsługi miała warsztat samochodowy. Znajdowały się w nim 4 kanały remontowe oraz 1 kanał przejezdny. Na kanałach tych pracowała brygada składająca się z brygadzysty (pracującego), elektryka, spawacza i 2-3 mechaników. Mechanicy, w tym wnioskodawca wykonywali w nich przeglądy i remonty samochodów ciężarowych. Naprawy te w zdecydowanej większości odbywały się w kanałach remontowych. Były to naprawy zawieszenia, silników, sprzęgieł, skrzyni biegów, tylnych mostów czy resorów. Zdarzało się, że część prac, np. związanych z regulacją silnika, czy naprawą deski rozdzielczej była wykonywana na zewnątrz kanału (wewnątrz samochodu). W czasie tych napraw, samochód stał na kanale remontowym. Bezpośrednio poza kanałami wykonywana była ewentualnie drobna część czynności, ale były one bezpośrednio związane z naprawą wykonywaną w kanale np. było wyczyszczenie czy skręcenie wymontowywanych elementów. ... Jednakże, w czasie tych napraw, samochód pozostawał na kanale remontowym, a naprawy dotyczyły tych elementów, które z racji umiejscowienia w pojeździe, nie były z tego kanału dostępne.

Takie same prace wnioskodawca wykonywał w czasie oddelegowania do pracy w NRD.

Naprawy instalacji elektrycznej dokonywali elektrycy, natomiast pracami blacharskimi zajmowali się blacharze, spawacze i malarze.

Zaś w okresie zatrudnienia od 1 października 1993r. do 19 października 1996r. na stanowisku kontrolera technicznego wnioskodawcy oprócz wykonywania napraw samochodów dodatkowo powierzono obowiązki związane z kontrolą stanu technicznego pojazdów kierowanych na warsztat, wypisywaniem zleceń na określoną naprawę i ich kontrolą. Stanowiły one ok. 50 % jego czasu pracy.

Dowody :

- zeznania świadków: C. B. 00:08:41 – 00:25:12

A. G. 00:25:52 – 00:33:25

K. N. 00:33:32 – 00:40:09

K. F. 00:40:26 – 00:50:22

T. S. 00:50:32 – 01:04:18

- wyjaśnienia wnioskodawcy 01:04:30 – 01:14:12

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie H. Ś. jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2., tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do treści przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych

świadczeń (DZ.U z 1983 r., Nr. 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

Bezspornie, wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999r. posiadał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (29 lat i 2 miesiące). Na dzień złożenia wniosku o emeryturę nie przystąpił do OFE i nie pozostawał w zatrudnieniu i miał ukończone 60 lat.

Dokonując ustaleń w zakresie charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, w spornych okresach zatrudnienia, Sąd oparł się na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków, wyjaśnieniach samego wnioskodawcy, a także kserokopii częściowej dokumentacji osobowej zawartej w aktach ubezpieczeniowych wnioskodawcy z okresu spornego zatrudnienia oraz świadectwach pracy i innych dokumentach znajdujących się w aktach ZUS.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, wnioskodawca w okresach od 12 maja 1976r. do 30 września 1993r. (w tym okres oddelegowania do pracy w NRD od 1 czerwca 1986r. do 27 września 1987r.) - na stanowisku mechanika napraw samochodów, montera samochodowego, mechanika dyżurnego – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace określone w wykazie A, Dziale XIV, poz. 16 powołanego rozporządzenia (prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych).

W ocenie sądu, wbrew stanowisku organu rentowego, z uwagi na charakter pracy wykonywanej przez osobę zatrudnioną w charakterze mechanika samochodowego wykonującego naprawy w kanale remontowym (praca z rękami uniesionymi w górę, narażenie na szkodliwe substancje), nie można wymagać, by pracownik ten stale (przez 8 godzin) w tym kanale przebywał.

Jak zeznali świadkowie, zdarzało się, że wnioskodawca wykonywał naprawy wymagające pracy poza kanałem. Jednakże, w czasie tych napraw, samochód pozostawał na kanale remontowym, a naprawy dotyczyły tych elementów, które z racji umiejscowienia w pojeździe, nie były z tego kanału dostępne (np. deska rozdzielcza, układ kierowniczy, zbiorniki oleju spryskiwaczy). Niewątpliwie zatem, prace te były integralnie związane z zajmowanym przez ubezpieczonego stanowiskiem i były niezbędnym elementem wykonywanych przez niego napraw przy pojazdach mechanicznych. Co istotne, podkreślić należy, iż prace wykonywane poza kanałem zdarzały się rzadko; zdecydowana większość napraw odbywała się bowiem w kanałach remontowych.

Natomiast nie można uznać do okresów pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 1 października 1993r. do 19 października 1996r. na stanowisku kontrolera technicznego. Jak bowiem wynika z zeznań świadków i wyjaśnień samego wnioskodawcy, oprócz wykonywania napraw samochodów dodatkowo powierzono obowiązki związane z kontrolą stanu technicznego pojazdów kierowanych na warsztat, wypisywaniem zleceń na określoną naprawę i ich kontrolą. Stanowiły one ok. 50 % jego czasu pracy. Nie wykonywał więc on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prac mechanika samochodowego w kanałach remontowych.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, uznać należało, że wnioskodawca, w oparciu o przeprowadzone w postępowaniu dowody i po zsumowaniu okresów pracy w warunkach szczególnych uznanych przez ZUS (3 lata, 8 miesięcy i 13 dni) oraz uznanych w toku postępowania sądowego (17 lat, 4 miesiące i 19 dni) wykazał wymagane 15-let pracy w warunkach szczególnych.

Z powyższych względów, Sąd, w punkcie I wyroku, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego, zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.z dnia 12 grudnia 2012r. znak: (...) w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy H. Ś.prawo do emerytury od 3 grudnia 2012r. tj od daty złożenia wniosku o emeryturę.

W punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 pkt. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego – organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni, przy czym za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu do Zakładu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi , że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności .

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Dopiero bowiem w wyniku przesłuchania świadków i samego wnioskodawcy oraz analizy dokumentacji zawartej w aktach ZUS i innych dokumentów możliwe było dokonanie oceny charakteru prac wykonywanych przez skarżącego w spornych okresach zatrudnienia i zakwalifikowania tych prac według obowiązującego wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Reasumując, sąd uznał, iż - wydając decyzję w dniu 12 grudnia 2012r. - organ rentowy nie popełnił błędu, skutkującego odpowiedzialnością za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. W tym stanie rzeczy, sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.